

Poznań, 17 grudnia 2009 r.

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

PS.I-3.0932-44/09

Pan
Mariusz Poznański
Wójt Gminy Czerwonak

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹ Wojewoda Wielkopolski przeprowadził w Urzędzie Gminy Czerwonak kontrolę problemową w zakresie prawidłowości wykorzystania dotacji celowej na realizację programu wieloletniego „*Pomoc państwa w zakresie dożywiania*”, wynikającego z Porozumienia zawartego 28 grudnia 2007 r. pomiędzy Wojewodą Wielkopolskim a Gminą Czerwonak na podstawie art. 14 ust. 4 ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „*Pomoc państwa w zakresie dożywiania*”². Wyniki kontroli zostały przedstawione w protokole kontroli podpisanym 14 grudnia 2009 r. W związku z powyższym przekazuję Panu Wójtowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

W wyniku kontroli ustalono, co następuje:

28 grudnia 2007 r. Wojewoda Wielkopolski, reprezentowany przez Jana Tadeusza Głębockiego – Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, zawarł Porozumienie z Gminą Czerwonak reprezentowaną przez Mariusza Poznańskiego – Wójta Gminy Czerwonak w sprawie realizacji programu wieloletniego pod nazwą *Pomoc państwa w zakresie dożywiania* w roku 2008, zwanego w dalszej części wystąpienia „Programem”. Do ww. Porozumienia zawarto dwa aneksy.

Kwota dotacji celowej na realizację Programu w roku 2008 r. wyniosła 243 300,00 zł.

¹ (Dz. U. Nr 31, poz. 206)

² (Dz. U. Nr 267, poz. 2259)

Jednostką realizującą Program w Gminie Czerwonak był Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, zwany dalej „GOPS”.

Program w 2008 r. realizowano poprzez udzielanie posiłków w szkołach dla uczniów, w przedszkolach dla dzieci do 7 roku życia oraz posiłków dla osób dorosłych, wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej³. Ponadto przyznawano i wypłacano świadczenia pieniężne na zakup posiłku lub żywności oraz przyznawano i wydawano świadczenia rzeczowe w postaci produktów żywnościowych. Stwierdzono, że przyznawanie ww. świadczeń następowało w formie decyzji administracyjnych, co jest zgodne z art. 106 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

Kontrola wykazała, że wydane przez GOPS w 2008 r. decyzje przyznające pomoc w formie posiłku, świadczenia pieniężne na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowe w postaci produktów żywnościowych zawierają wymieniony w art. 107 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁴ katalog elementów oraz zostały wydane przez osobę upoważnioną.

W sześciu przypadkach stwierdzono, że posiłki były udzielane przed wydaniem decyzji przyznającej świadczenie, co jest niezgodne z art. 130 § 1 ustawy *Kodeks postępowania administracyjnego*, który stanowi, że przed upływem terminu do wniesienia odwołania decyzja nie ulega wykonaniu.

Ustalono, że w siedmiu przypadkach brakuje potwierdzenia doręczenia decyzji podopiecznym GOPS, co jest niezgodne z art. 109 § 1 ustawy *Kodeks postępowania administracyjnego*, w którym wskazano, iż decyzję doręcza się stronom na piśmie.

Kontrola wykazała, że pomoc w formie posiłków, świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności oraz świadczeń rzeczowych w postaci produktów żywnościowych przyznawana była osobom, o których mowa w art. 3 ust. 1 ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*.

Art. 5 ust. 1 ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego *Pomoc państwa w zakresie dożywiania* określa, iż pomoc w zakresie dożywiania może być przyznana nieodpłatnie osobom i rodzinom, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150 % kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej. Stwierdzono, że Rada Gminy Czerwonak 16 lutego 2006 r. podjęła Uchwałę Nr 343/LII/2006 w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do otrzymywania pomocy nieodpłatnej w ramach Programu, na mocy której

³ (tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728)

⁴ (tekst jednolity Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.)

przedmiotowa pomoc mogła być przyznana nieodpłatnie osobom samotnym oraz samotnie gospodarującym, jeżeli ich dochód nie przekraczał 200% kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej, co jest zgodne z art. 5 ust. 2 ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*.

Ponadto ustalono, że na podstawie art. 6 przedmiotowej ustawy Rada Gminy Czerwonak podjęła 16 lutego 2006 r. uchwałę Nr 342/LII/2006 w sprawie warunków odpłatności za pomoc w formie posiłku osobom samotnym lub samotnie gospodarującym przekraczającym 200% oraz rodzinom przekraczającym 150% kryterium dochodowego.

Kontrola wykazała, że w 2008 r. GOPS nie przyznawał odpłatnie pomocy w formie posiłku. Świadczenia udzielane w ramach Programu były nieodpłatne oraz skierowane wyłącznie do osób i rodzin, które spełniały wymagane przepisami kryterium dochodowe.

Program w 2008 r. w Gminie Czerwonak realizowany był w piętnastu jednostkach (szkołach, przedszkolach, świetlicach socjoterapeutycznych oraz barach). W trakcie czynności kontrolnych dokonano oględzin w stołówce Szkoły Podstawowej w Czerwonaku. Kontrolujący nie wnosi uwag, co do warunków w jakich są przygotowywane i spożywane posiłki w ww. szkole.

Ustalono, że realizując Program w 2008 r. GOPS zakupił, m.in. następujące artykuły spożywcze: mięso, wędliny, ryby, makarony, ryż, koncentrat pomidorowy, warzywa, olej, mąkę pszenną, cukier oraz nabiał (mleko, jogurty, sery, masło i margaryny), które stanowiły pomoc w formie świadczeń rzeczowych dla uprawnionych podopiecznych GOPS.

Stwierdzono, że pomocy w formie świadczeń rzeczowych udzielano zgodnie z art. 2 pkt 2 i 3 ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*, który stanowi iż celem Programu jest długofalowe działanie w zakresie poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży poprzez ograniczanie zjawiska niedożywienia oraz upowszechnianie zdrowego stylu życia.

Kontrola wykazała, że w 2008 r. część świadczeń rzeczowych w postaci produktów żywnościowych była wydawana podopiecznym GOPS bezpośrednio w sklepach na terenie Gminy Czerwonak. Stwierdzono, że w 23 przypadkach brakuje pisemnego potwierdzenia odbioru ww. produktów przez osoby, którym decyzjami przyznano świadczenia rzeczowe w postaci produktów żywnościowych.

Kontrola prawidłowości i terminowości sporządzania planów finansowych zadań z zakresu administracji rządowej oraz przestrzegania zasad i trybu dokonywania zmian w Urzędzie Gminy Czerwonak i GOPS wykazała, że czynności te dokonywano z zachowaniem zasad określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 24 lipca

2006 r. w sprawie planów finansowych zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, przekazywania dotacji celowych i przekazywania pobranych dochodów związanych z realizacją tych zadań⁵.

Stwierdzono, że operacje gospodarcze dotyczące realizacji Programu ujęto w ewidencji księgowej Urzędu Gminy Czerwonak oraz GOPS zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planu kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych⁶.

Ustalono, że w 2008 r. GOPS prowadził wyodrębnioną ewidencję otrzymania i wykorzystania środków z dotacji udzielonej w ramach Programu dla działu 852, rozdział 85 295, co jest zgodne z § 6 Porozumienia z 28 grudnia 2007 r., w którym Gmina zobowiązana była do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji otrzymania i wykorzystania środków z dotacji.

Kontrola dowodów księgowych w GOPS wykazała, że GOPS z otrzymanej dotacji z budżetu państwa na realizację Programu w 2008 r. wydatkował kwotę 206 406,49 zł.

Niewykorzystane środki w dziale 852, rozdział 85 295 GOPS przelał na rachunek bankowy Gminy Czerwonak, która przekazała niewykorzystaną w 2008 r. dotację w kwocie 36 893,51 zł na rachunek bankowy Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu.

Stwierdzono, że dotację Gmina Czerwonak wydatkowała na pomoc w formie posiłków dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych, wypłatę świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowe w postaci produktów żywnościowych, co jest zgodne z art. 144 ust. 4 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych⁷, który stanowi, iż wykorzystanie dotacji następuje w szczególności przez zapłatę za zrealizowane zadanie, na które dotacja była udzielona, albo w przypadku gdy przepisy odrębne stanowią o sposobie udzielania i rozliczania dotacji, wykorzystanie następuje przez realizację celów wskazanych w tych przepisach.

Kontrola wykazała, że w Gminie Czerwonak w 2008 r. faktycznie wykonane wydatki dotyczące realizacji Programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania* wyniosły łącznie **290 398,38 zł**, w tym:

- 206 406,49 zł – dotacja od Wojewody Wielkopolskiego,
- 83 991,89 zł – środki własne, co stanowi **28,92%** zrealizowanych wydatków.

⁵ (Dz. U. Nr 135 poz. 955)

⁶ (Dz. U. Nr 142, poz. 1020 ze zm.)

⁷ (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.)

Art. 14 ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” stanowi, iż na realizację Programu gmina może otrzymać dotację, jeżeli udział środków własnych gminy wynosi nie mniej niż 40 % przewidywanych kosztów realizacji Programu, a na uzasadniony, pisemny wniosek wójta wojewoda może wyrazić zgodę na zwiększenie dotacji, z tym że udział środków własnych gminy nie może wynosić mniej niż 20 % przewidywanych kosztów realizacji Programu, natomiast w Porozumieniu z 28 grudnia 2007 r. wraz z aneksami udział środków własnych Gminy Czerwonak w realizacji zadania określono na poziomie 45,94% całkowitego kosztu zadania.

Stwierdzono, że Gmina Czerwonak nie zwróciła się z pisemnym wnioskiem do Wojewody Wielkopolskiego o zwiększenie dotacji celowej na realizację Programu w 2008 r. oraz nie otrzymała stosownej zgody na zmniejszenie udziału środków własnych w realizacji zadania, w związku z powyższym zobowiązana była do wydatkowania środków własnych w proporcji nie mniejszej niż 40% kosztów realizacji zadania, tj. 116 159,35 zł.

Kontrola wykazała, że w związku z realizacją Programu GOPS przeprowadził dwa postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁸ w celu wyboru Wykonawców na dostarczanie i wydawanie posiłków na terenie Gminy Czerwonak w 2008 r., w tym:

- przetarg nieograniczony na „Dostarczanie i wydawanie posiłków do szkół, świetlic socjoterapeutycznych, punktów wydawania posiłków zorganizowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerwonaku w 2008 r.”;
- zamówienie z wolnej ręki na „Wydawanie posiłków jednodaniowych z prostym deserem w Szkole Podstawowej w Czerwonaku”.

Ponadto ustalono, że realizując Program w 2008 r. GOPS dokonywał zakupów produktów żywnościowych (świadczenia rzeczowe) dla podopiecznych na podstawie art. 4 pkt 8 ustawy *Prawo zamówień publicznych*, który stanowi, iż ustawy nie stosuje się do zamówień i konkursów, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 14 000 euro.

Sprawozdania kwartalne z realizacji programu, przekazane Wojewodzie Wielkopolskiemu, zawierały informacje wymagane w § 11 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 2006 r. w sprawie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”⁹. Jednakże w sprawozdaniu o realizacji programu za okres I – XII 2008 r. wykazano niepoprawne informacje dotyczące następujących pozycji:

⁸ (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 223 poz. 1655 ze zm.)

⁹ (Dz. U. Nr 25 poz. 186 ze zm.)

Dział I. Informacje ogółem:

- liczba placówek prowadzących dożywianie (wiersz 20, kolumna 2) w sprawozdaniu jest: 10; na podstawie dokumentów ustalono, że faktycznie było: 15;
- z tego: szkoły (wiersz 21, kolumna 2) w sprawozdaniu jest: 8; na podstawie dokumentów ustalono, że faktycznie było: 7,
- przedszkola (wiersz 22, kolumna 2) w sprawozdaniu jest: 0; na podstawie dokumentów ustalono, że faktycznie było: 2,
- inne (wiersz 24, kolumna 2) w sprawozdaniu jest: 2; na podstawie dokumentów ustalono, że faktycznie było: 6.

Biorąc powyższe pod uwagę wnoszę o:

1. Przyznawanie świadczeń w postaci posiłku w formie decyzji administracyjnych z uwzględnieniem art. 130 § 1 ustawy *Kodeks postępowania administracyjnego*.
2. Doręczanie decyzji stronom na piśmie, zgodnie z art. 109 § 1 ustawy *Kodeks postępowania administracyjnego*.
3. Wydawanie świadczeń rzeczowych w postaci produktów żywnościowych osobom, którym decyzjami przyznano przedmiotowe świadczenia za pisemnym potwierdzeniem odbioru.
4. Dokonanie zwrotu dotacji w kwocie 32 167,46 zł wraz z odsetkami na rachunek Wydziału Finansów i Budżetu Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu o numerze 17 1010 1469 0005 8922 3100 0000, zgodnie z art. 145 ustawy *o finansach publicznych*.
5. Wykazywanie w sprawozdaniach dotyczących realizacji Programu danych zgodnych ze stanem faktycznym.

Wojewoda Wielkopolski oczekuje przedstawienia przez Pana Wójta, w terminie 30 dni od dnia doręczenia niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o realizacji zaleceń.

*/Z up. Wojewody Wielkopolskiego
Przemysław Pacia
Wicewojewoda Wielkopolski/*